

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.09.2016, sen. zn. 29 ICdo 38/2015, ECLI:CZ:NS:2016:29.ICDO.38.2015.1

Číslo: 5/2018

Právní věta: Zaplatí li žalobce soudní poplatek za řízení před soudem prvního stupně až poté, kdy uplynula lhůta k podání odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku (§ 9 odst. 1 část věty za středníkem zákona o soudních poplatcích), avšak dříve, než odvolací soud rozhodne o jeho včasném odvolání proti usnesení o zastavení řízení, odvolací soud usnesení o zastavení řízení změní tak, že se řízení nezastavuje, neboť důvod pro zastavení řízení (v důsledku zaplacení soudního poplatku) odpadl.*)

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.09.2016

Spisová značka: 29 ICdo 38/2015

Číslo rozhodnutí: 5

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Poplatky soudní, Zastavení řízení

Předpisy: § 9 odst. 1 předpisu č. 549/1991Sb.
§ 9 odst. 7 předpisu č. 549/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze (dále jen „insolvenční soud“) usnesením ze dne 18. 2. 2015, č. j. 198 ICm 3574/2014-33, zastavil řízení pro nezaplacení soudního poplatku (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II).
2. Vrchní soud v Praze k odvolání společnosti R.-ON a. s. (dále též jen „původní žalobce“) usnesením ze dne 31. 3. 2015, č. j. 198 ICm 3574/2014, 104 VSPH 232/2015-46 (MSPH 98 INS 36628/2013), potvrdil usnesení insolvenčního soudu (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).
3. Odvolací soud vyšel (mimo jiné) z toho, že:

[1] Žalobou doručenu insolvenčnímu soudu dne 19. 10. 2014 se původní žalobce domáhá vyloučení v žalobě blíže specifikované směnky z majetkové podstaty dlužníka (Metropolitního spořitelního družstva v likvidaci).

[2] Původní žalobce až do vydání usnesení insolvenčního soudu o zastavení řízení nezaplatil soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, a to ani k výzvě insolvenčního soudu.

[3] Usnesení insolvenčního soudu o zastavení řízení bylo původnímu žalobci doručeno dne 20. 2. 2015.

[4] Původní žalobce podal (dne 3. 3. 2015) odvolání proti usnesení insolvenčního soudu a následně, dne 19. 3. 2015, uhradil i soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč.

4. Odvolací soud uzavřel, že nebyly naplněny předpoklady, za kterých soud zruší rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku podle § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, neboť původní žalobce nezaplatil soudní poplatek ve lhůtě k podání odvolání proti rozhodnutí insolvenčního soudu o zastavení řízení.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

5. Proti usnesení odvolacího soudu podal původní žalobce dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), maje za to, že rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení (v judikatuře Nejvyššího soudu dosud neřešené) otázky výkladu § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, a to jaké následky má zaplacení soudního poplatku za žalobu po uplynutí lhůty k podání odvolání proti usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, za předpokladu, že žalobce podal proti usnesení o zastavení řízení včasné odvolání.

6. Dovolatel považuje právní názor odvolacího soudu za nesprávný, dovozuje, že jeho poplatková povinnost před rozhodnutím odvolacího soudu nezanikla a v důsledku jejího, byť opožděného, splnění (zaplacení poplatku) měl odvolací soud usnesení insolvenčního soudu zrušit a v řízení mělo být dále pokračováno. Proto navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil.

III.

Přípustnost dovolání

7. Nejvyšší soud předesílá, že s přihlédnutím k době vydání napadeného usnesení je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád ve znění účinném od 1. 1. 2014 (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2014, sen. zn. [29 ICdo 33/2014](#), uveřejněné pod č. 92/2014 Sb. rozh. obč., které je dále veřejnosti dostupné – stejně jako ostatní rozhodnutí přijatá po 1. lednu 2001 – na webových stránkách Nejvyššího soudu).

8. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 10. 6. 2016, č. j. KSBR 28 INS 27134/2015-A-79, byl zjištěn úpadek dovolatele a na jeho majetek byl prohlášen konkurs. Insolvenčním správcem byla jmenována společnost Administrace insolvencí C. T., v. o. s. Usnesení bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku dne 10. 6. 2016 v 10 hod. 17 minut. Na místo dovolatele tak vstoupil (zveřejněním rozhodnutí o úpadku a prohlášení konkursu) insolvenční správce (v podrobnostech srov. obdobně důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. [29 Cdo 2151/2008](#), uveřejněného pod č. 24/2010 Sb. rozh. obč., případně ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. [29 Cdo 1688/2011](#), uveřejněného v časopise Soudní judikatura č. 1, ročníku 2012, pod č. 20).

9. Insolvenční soud usnesením ze dne 10. 9. 2015, č. d. MSPH 98 INS 36628/2013-B-129, rozhodl o odvolání dosavadního insolvenčního správce dlužníka Metropolitního spořitelního družstva v

likvidaci Ing. Mgr. I. H.; současně ustanovil insolvenčním správcem JUDr. K. M. Usnesení bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku téhož dne v 11 hod. 20 minut.

10. Nejvyšší soud k oběma změnám přihlédl v označení účastníků řízení v záhlaví tohoto rozhodnutí.

11. Dovolání je přípustné (ve smyslu § 237 o. s. ř.) k dovolatelem otevřené otázce, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena. Dovolání je i důvodné.

IV. Důvodnost dovolání

12. Ze zákona o soudních poplatcích se podává, že:

[1] Poplatníkem soudního poplatku za řízení před soudem prvního stupně je navrhovatel [§ 2 odst. 1 písm. a)].

[2] Poplatková povinnost vzniká podáním návrhu [§ 4 odst. 1 písm. a)].

[3] Soudní poplatek za řízení před soudem prvního stupně je splatný vznikem poplatkové povinnosti (§ 7 odst. 1).

[4] Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví (§ 9 odst. 1).

[5] Usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení (§ 9 odst. 7 věta první).

[6] Poplatková povinnost zaniká právní mocí usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku (§ 9 odst. 7 věta druhá).

13. Podle § 206 odst. 1 o. s. ř., podá-li ten, kdo je k tomu oprávněn, včas přípustné odvolání, nenabývá rozhodnutí právní moci, dokud o odvolání pravomocně nerozhodne odvolací soud.

14. Insolvenční soud postupoval správně, vyzval-li dovolatele k zaplacení soudního poplatku za žalobu (za řízení před soudem prvního stupně) a následně, po marném uplynutí lhůty určené ve výzvě, zastavil řízení. Podal-li dovolatel proti usnesení insolvenčního soudu odvolání, usnesení insolvenčního soudu nenabylo právní moci, a poplatková povinnost dovolatele tudíž (před rozhodnutím odvolacího soudu o podaném odvolání) nezanikla. Zaplatil-li dovolatel soudní poplatek dříve, než odvolací soud rozhodl o podaném odvolání, pak - byť tak učinil opožděně - splnil svoji poplatkovou povinnost, v důsledku čehož odpadl důvod pro zastavení řízení. Jelikož i pro usnesení odvolacího soudu je rozhodující stav v době vydání rozhodnutí (§ 154 odst. 1, § 167 odst. 2 a § 211 o. s. ř.), měl odvolací soud odvolání vyhovět a napadené rozhodnutí insolvenčního soudu (být bylo v době vydání správné) změnit tak, že se řízení nezastavuje (důvod pro zastavení řízení nebyl v době vydání usnesení odvolacího soudu dán).

15. Opřel-li odvolací soud svůj závěr o § 9 odst. 7 větu první zákona o soudních poplatcích, přehlédl, že označené ustanovení upravuje předpoklady, za kterých může soud, jenž rozhodl o zastavení řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích (tedy v poměrech projednávané věci insolvenční soud), rozhodnout o zrušení svého usnesení o zastavení řízení, a to bez ohledu na to, zda poplatník proti němu podal odvolání. Nikterak však nedopadá na rozhodování odvolacího soudu, který je - jak

zdůrazněno výše - vázán stavem ke dni svého rozhodnutí (a nikoliv stavem k poslednímu dni lhůty pro podání odvolání).

16. Nejvyšší soud proto uzavírá, že zaplatí-li žalobce soudní poplatek za řízení před soudem prvního stupně až poté, kdy uplynula lhůta k podání odvolání proti usnesení soudu prvního stupně o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku (§ 9 odst. 1 část věty za středníkem zákona o soudních poplatcích), avšak dříve, než odvolací soud rozhodne o jeho včasném odvolání proti usnesení o zastavení řízení, odvolací soud usnesení o zastavení řízení změní tak, že se řízení nezastavuje, neboť důvod pro zastavení řízení (v důsledku zaplacení soudního poplatku) odpadl.

17. Jelikož napadené rozhodnutí není správné a dosavadní výsledky řízení ukazují, že o věci může rozhodnout přímo dovolací soud, Nejvyšší soud podle § 243d písm. b) o. s. ř. dovoláním napadené rozhodnutí odvolacího soudu změnil.

18. K důvodům absence výroku o nákladech dovolacího řízení srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2002, sp. zn. [20 Cdo 970/2001](#), uveřejněné pod č. 48/2003 Sb. rozh. obč.

**) Jde o výklad zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném do 29. 9. 2017.*